

Een mooie uitdaging

Wat is er aan de hand? De overheid en andere marktpartijen gaan vanaf januari 2010 duurzaam inkopen en willen de garantie dat hout in en aan hun gebouwen uit goed beheerde bossen komt. Een loffelijk streven, daar niet van, maar hoe moet een aannemer aantonen dat het (timmer)hout dat hij in zijn bedrijf verwerkt duurzaam geproduceerd is? En minstens zo belangrijk: waarom zouden aannemers überhaupt een certificaat voor hout willen hebben? Het antwoord is simpel: omdat opdrachtgevers duurzaam hout gaan eisen. Certificeren zal uit zakelijk oogpunt dus wel moeten. Een meer idealistische motivatie voor een certificaat is overigens te beluisteren bij Bouwbedrijf Willems uit Nijmegen. Directeur Alwin Willems stelt dat voor hem vaststaat dat het achter een FSC-deur lekkerder leven is dan achter een deur van fout hout. Geen wonder, zijn bedrijf is sinds 2004 in het bezit van een FSC Chain of Custody-certificaat, waarmee het hout dat zijn bedrijf verwerkt traceerbaar is van kap tot toepassing. Maar ingegeven door idealisme of niet, een certificaat zal er moeten komen. Aannemers moeten wennen aan het idee dat gecertificeerd hout in hun bedrijf zichtbaar moet zijn in de boekhouding en op de werkvloer. Alleen dat garandeert dat een houten product met

certificaat voor duurzaam bosbeheer echt gemaakt is van gecertificeerd hout. Best ingewikkeld en daarom staat in deze editie op pagina 8 t/m 11 een artikel dat aannemers helpt op de weg naar certificering van hout. Een mooie uitdaging voor komend jaar. Rest mij u vanaf deze plaats een succesvol 2010 te wensen.

Peter de Winter

Peter.de.winter@reedbusiness.nl

TEKST PAUL DIERSEN FOTO'S MARK VAN BENTHEM (PROBOS),
AANNEMINGSBEDRIJF DRAISMA, ARCHIEF AANNEMER

Overheden gaan vanaf 1 januari 2010 (deels) duurzaam inkopen. Ook onder marktpartijen is dit een trend. Ze willen de garantie dat hout in hun gebouw ook echt uit een goed beheerd bos komt. Om dat aan te tonen, moet de hele keten van bos tot eindproduct een Chain of Custody-certificaat hebben. Aannemers dus ook. Maar welk keurmerk voldoet?

Bouwbedrijf Van Zoelen bouwde het nieuwe Wereld Natuur Fonds-kantoor met gecertificeerd hout.

Met een certificaat is hout traceerbaar van kap tot toepassing

Welk keurmerk voor hout voldoet?

Als er één club is die duurzaamheid hoog in het vaandel móet hebben staan, is het het Wereld Natuur Fonds wel. Niet verwonderlijk dus dat de organisatie een aantal jaar terug in Zeist, bij de verbouw van een oud laboratorium tot nieuw kantoor,

toepassing van 100 procent duurzaam hout eiste. Bouwbedrijf Van Zoelen uit Utrecht tekende voor de bouw. Het diende eind september van dit jaar als toneel om collega-bouwers een en ander uit te leggen over het behalen van een zogenaamd Chain of Custody-certificaat,

tijdens de excursie 'Kijken bij collega's'. Ook de BAM hield in oktober een dergelijke excursie in Den Haag en er volgt er volgens Annemieke Winterink van Stichting Probos in ieder geval nog eentje in 2010, bij een kleiner bouwbedrijf. De excursies zijn onderdeel van de campagne

Certificaten en keurmerken op een rij

FSC: Stelt wereldwijde standaarden voor bosbeheer op, met daaraan gekoppeld een keurmerk. Basis voor deze standaarden, die per land of regio verder worden uitgewerkt, zijn 10 FSC-principes voor goed bosbeheer. Gebruikers moeten een Chain of Custody-certificaat halen.

Zie www.fscnl.org

PEFC: Standaarden voor duurzaam bosbeheer worden in elk land afzonderlijk

opgesteld. De PEFC Council toetst vervolgens of deze standaard aan zijn minimum eisen voldoet. Zo ja, dan kan in dit land bos volgens PEFC gecertificeerd worden. PEFC heeft dus niet één algemene standaard die wereldwijd toepasbaar is. Chain of Custody-certificaat is nodig. Zie www.pefcnederland.nl
MTCS: Initiatief uit Maleisië met eigen certificeringssysteem voor duurzaam

bosbeheer. Erkend door PEFC. Andere keurmerken zijn CSA en SFI.

Keurhout: geen certificeringssysteem. Beoordeelt certificaten en kijkt naar de betrouwbaarheid van hun handelketensystemen (de CoC). Maakt onderscheid tussen toetsing voor duurzaam bosbeheer (Keurhout-Duurzaam) en voor claims op legale herkomst (Keurhout-Legaal).

De meeste bouwers kiezen vooralsnog voor het FSC-keurmerk.

Timmer de keten dicht, die Probos in samenwerking met Bouwend Nederland voert. Die campagne wijst aannemers op het belang van het toepassen van gecertificeerd hout en het halen van een Chain of Custody-certificaat.

Trend

Het Wereld Natuur Fonds is namelijk lang niet meer de enige organisatie die gebruik van duurzaam hout eist. Overheden gaan vanaf 1 januari 2010 duurzaam inkopen. De landelijke overheid heeft ingezet op 100 procent, provincies en gemeenten zijn met respectievelijk 75 en 50 procent iets minder ambitieus. Naast

overheden leeft ook onder woningcorporaties en zakelijke opdrachtgevers de trend om maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

Toegespitst op hout betekent het dat deze opdrachtgevers de garantie willen dat hout dat in hun gebouw wordt verwerkt, uit een goed beheerd bos komt. Om die garantie aan de opdrachtgever te kunnen geven, moet het gecertificeerde hout traceerbaar zijn door de hele keten, van kap tot toepassing. Met een Chain of Custody-certificaat kan een bedrijf aantonen dat het gecertificeerde hout dat hij aan zijn opdrachtgever levert, ook daadwerkelijk afkomstig is uit een goed

'Je moet er als bouwer achter staan'

Bouwbedrijf Willems uit Nijmegen is sinds 2004 in het bezit van een FSC Chain of Custody-certificaat. Directeur Alwin Willems legt uit waarom.

"Mijn persoonlijke overtuiging is dat het achter een FSC-deur lekkerder leven is dan achter een deur van fout hout. Ik heb me destijds in het onderwerp verdiept en me gerealiseerd dat als de gebruiker – in dit geval wij – niet eist dat leveranciers op een verantwoorde manier met bos omgaan, het niet werkt. Van de kapper van het bos zal het initiatief niet komen. Dat is mijn drijfveer geweest. Nu ben ik een druppeltje, maar dat druppeltje wordt steeds groter. Dit heeft trouwens niets met politieke voorkeur te maken, vind ik. We moeten goed voor het bos zorgen."

Willems kon eerst uit de voeten met een groeps-certificaat van FSC, voor bedrijven die maximaal 15 mensen op de loonlijst hebben staan. Tegenwoordig is het bedrijf groter en is het individueel gecertificeerd. Wat is het verschil?

"Er is nagenoeg geen verschil. Mijn bijdrage naar FSC Nederland is hoger en ik moet uitgaande facturen apart maken. Als ik bij meneer Jansen bijvoorbeeld tien latten FSC-hout heb gebruikt, moet ik die apart factureren. Als je een groeps-certificaat hebt, zijn de eisen wat minder streng." Van opdrachtgevers heeft Willems tot nu toe geen eisen voor FSC-hout gekregen. "Het leeft nog niet." Zelf adviseert hij opdrachtgevers om voor FSC-hout te kiezen. "Het is eigenlijk simpel. Tegenwoordig gebruiken we in een woning nog maar 2 tot 3 kuub hout. Dat was in het verleden 6 of 7 kuub. Voor die 2 tot 3 kuub kun je dan toch best 10 tot 15 procent meer betalen?" Zijn tip voor collega's: "Het moet in je zitten. Ik hoor van andere aannemers dat ze het allemaal maar extra rompslomp vinden. Dat werkt niet. Je moet erachter staan."

1000e FSC-certificaat

Aannemingsbedrijf Draisma uit Apeldoorn kreeg donderdag 26 november uit handen van Peter Fraanje van Bouwend Nederland het 1000e FSC-certificaat uitgereikt. Dat gebeurde tijdens een bijeenkomst ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van FSC Nederland. Draisma haalde het certificaat deze zomer. Onder de 1000 bedrijven in Nederland met een FSC-certificaat, zijn inmiddels bijna negentig bouwbedrijven. Andere bedrijven met een certificaat zijn bijvoorbeeld timmerfabrieken, papierfabrieken en drukkerijen.

beheerd bos. Er zijn natuurlijk ook bouwbedrijven die zelf vanuit het idee van maatschappelijk verantwoord ondernemen gecertificeerd hout toepassen en een Chain of Custody-certificaat hebben behaald (Bouwbedrijf Willems uit Nijmegen is daar een goed voorbeeld van, zie kader).

Misverstand

Volgens Niels Ruyter van Bouwend Nederland stellen veel aannemers de vraag door wie ze zich moeten laten certificeren. Dat geeft aan dat ze met certificering bezig zijn. Goede tweede is echter de vraag waarom zo'n certificering überhaupt nodig is. Ruyter: "Veel bouwbedrijven maken de fout door het

Vervolg op pag. 11 ▶

◀ Vervolg van pag. 9

te vergelijken met een KOMO-keurmerk. 'Als er een keurmerk opstaat, hoef ik me alleen maar aan de juiste verwerkingsvoorschriften te houden', is de gedachte. Dat is een misvatting, want CoC-certificering gaat verder dan dat."

Het behalen van zo'n certificaat heeft vooral gevolgen voor de administratie van een bouwbedrijf. De essentie van Chain of Custody-certificering is dat het gecertificeerde hout binnen het bedrijf zichtbaar moet zijn, zowel in de boekhouding als op de werkvloer. Op deze manier kan het bedrijf garanderen dat een houten product dat met een certificaat voor duurzaam bosbeheer geleverd wordt, ook echt gemaakt is van gecertificeerd hout.

Het is niet zo dat een aannemer met een CoC-certificaat alléén nog maar gecertificeerd hout mag gebruiken. Met een certificaat bewijst hij juist dat hij de stromen kan scheiden. Op die manier kan hij altijd aan de eis van de opdrachtgever voldoen, of deze nu gecertificeerd hout wil of niet.

TPAC

Stel: een aannemer is overtuigd van nut en noodzaak van een CoC-certificaat, omdat hij zelf maatschappelijk verant-

Gecertificeerd hout moet binnen het bedrijf zichtbaar zijn, zowel in de boekhouding als op de werkvloer.

woord wil ondernemen, of anders omdat zijn opdrachtgever het van hem eist. Welk keurmerk voldoet dan? De Nederlandse overheid laat keurmerken voor duurzaam hout beoordelen door de Timber Procurement Assessment Committee (TPAC). Tot nu toe heeft deze commissie het keurmerk FSC en hout met het PEFC-keurmerk uit België, Zwe-

den, Finland en Duitsland goedgekeurd. Hout met een van deze keurmerken wordt door de overheid dus gezien als duurzaam. Overigens wordt een aantal keurmerken, zoals PEFC Oostenrijk, PEFC Internationaal en MTCS, momenteel nog getoetst.

Bij bouwers is FSC echter veruit favoriet. Bijna negentig bouwbedrijven hebben inmiddels een FSC CoC-certificaat.

Een begrijpelijke keuze, redeneert Annemieke Winterink van Probos:

"Veel tropisch hout is verkrijgbaar met FSC-keurmerk. PEFC is vooral sterk in naaldhout. Een aannemer die gebruik wil maken van zowel FSC- als PEFC-gecertificeerd hout, moet zich voor beide systemen laten certificeren. FSC en PEFC erkennen elkaar niet, dat is de moeilijkheid. Het merendeel van de aannemers maakt, in meer of mindere mate, naast naaldhout ook gebruik van tropische houtsoorten. Aangezien het tropische hout op dit moment eigenlijk alleen met een FSC-certificaat beschikbaar is, zie je dat aannemers uit praktische en kosten-technische overwegingen de keuze maken voor één keurmerk. Dat is dan FSC. Het is ook het keurmerk met de grootste naamsbekendheid."

Bouwend Nederland adviseert haar leden FSC. De brancheorganisatie heeft sinds 2004 een convenant met FSC Nederland. ■

Tips voor het toepassen van gecertificeerd hout

1. Wees bereid af te wijken van standaard houtsoorten en vaste leveranciers. Het zijn met name specifieke hardhoutsoorten, waarvan een aantal met certificaat minder goed beschikbaar is. Mogelijk kan een andere leverancier u helpen. Of zoek vergelijkbare houtsoorten met dezelfde eigenschappen.
2. Vraag uw opdrachtgever in bestekken geen specifieke houtsoorten voor te schrijven, maar te werken met relevante prestatie-eisen zoals duurzaamheidsklasse of andere fysisch-mechanische eigenschappen.
3. Informeer op tijd naar de levertijden en beschikbaarheid van het gewenste hout. Handig is bijvoorbeeld de nieuwe website www.houtdatabase.nl (1 december officieel gelanceerd door minister Cramer), waar ruim 200 houtsoorten zijn te vinden, inclusief eigenschappen, beschikbaarheid met keurmerk, leveranciers en voorbeelden van toepassing.
4. Informeer uw medewerkers, zowel op bouwplaats als op kantoor, vanaf het begin van het project dat er gecertificeerd hout wordt toegepast, wat ieders verantwoordelijkheid is.
5. Draag actief uit dat u gecertificeerd bent. Gecertificeerde bedrijven hebben momenteel nog een exclusieve positie.

(Bron: Probos)

 www.probos.nl/timmerdeketendicht